

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/14413

G.K.11

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.1097/4223/6451

Konu : Yazılı soru önergesi

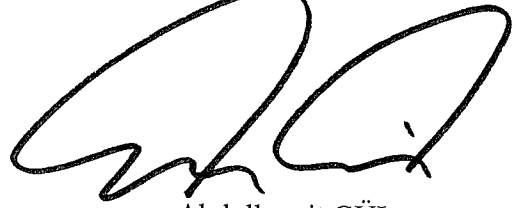
20/7./2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 16/07/2019 tarihli ve 43452547-120.07-503123 sayılı yazı,
b) Cumhurbaşkanı Yardımcılığı ifadeli, bila tarihli ve 48360949-610-E.125521 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Cumhurbaşkanı Yardımcılığına gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü tarafından Cumhurbaşkanı Yardımcısına (Sayın Fuat Oktay) yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14413 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (1 adet)
2- 09/09/2019 tarihli ve 385344 sayılı yazı (1 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Cumhurbaşkanlığına

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.1097/4222/6450
Konu : Yazılı soru önergesi

20.07/2020

Sayın Saliha Sera KADIGİL S¼TL¼
İstanbul Milletvekili
TBMM

Cumhurbaşkanı Yardımcısına (Sayın Fuat Oktay) yöneltip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/14413 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığıyla yapılan yazışma sonucu Bakanlığımıza iletilen 09/09/2019 tarihli ve 385344 sayılı yazı ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit G¼L
Bakan

T.C.

YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞI
Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü

Sayı : 90260119-610-E.385344

09/09/2019

Konu : Yazılı Soru Önergesi

ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğüne

- İlgi** : a) 02/08/2019 tarih ve 56020453/2019-610.01-E.1097/2287/3802 sayılı yazınız.
b) Yüksek Seçim Kurulunun 20/08/2019 tarihli ve 2019/5091 sayılı kararı.

İlgi (a) sayılı yazınıza ekli İstanbul Milletvekili Saliha Sera KADIGİL SÜTLÜ tarafından Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY'a yöneltilip Bakanlığınız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/14413 Esas Nolu soru önergesinde sorulan hususların cevaplandırılması Kurulumuzdan istenilmiş, ancak Kurulumuzca verilen ilgi (b) sayılı karar ile sorulan hususlara cevap verilmesine ilişkin istem reddedilmiş, fakat soru önergesine konu edilen hususlarla ilgili olarak Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğüne bilgi verilmesi için Başkanlık Makamına yetki verilmiştir.

Bu nedenle; bilgilendirme amaçlı olarak 7/14413 Esas Nolu soru önergesinde yer alan soruların Kurumumuzu ilgilendiren kısımları ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara değinilmesinde yarar görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

10. maddesinde; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

...

67. maddesinde; "Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.

Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir.

Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Silah altında bulunan er ve erbaşlar ile askeri öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hakim in yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır.

...

Bu evrakın aslı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

1770

79. maddesinde; "Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.

..."

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun;

7. maddesinde; "Aşağıda yazılı olanlar oy kullanamazlar:

- Silah altında bulunan erler, onbaşılar ve kıta çavuşları (Her ne sebeple olursa olsun, izinli bulunanlar da bu hükme tabidir),

- Askeri öğrenciler.

- Ceza infaz kurumlarında hükümlü olarak bulunanlar."

8. maddesinde; "Aşağıdaki kimseler seçmen olamazlar:

- Kısıtlı olanlar,

- Kamu hizmetinden yasaklı olanlar."

28. maddesinin (B) fıkrasında; "Tanımlar:

1. Bu Yasaya göre seçmen olan vatandaşları tek olarak tanımlayan ve seçmenin oturduğu yeri belirleyen bilgileri kapsayan bilgisayar ortamına "Seçmen Kütüğü" denilir.

2. Seçmen Kütüğü, Yüksek Seçim Kuruluna bağlı olarak kurulan Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü tarafından, bu Yasaya uygun olarak tasarlanacak, planlanacak, Yönetilecek ve yürütülecek çalışmalarla elde edilir.

3. Bir seçmene ait ve seçmeni tanımlamak için kullanılan; adı, soyadı, doğum yılı ve doğum yeri gibi kayıtların her birine "Veri" denilir.

4. Bir seçmeni tek olarak tanımlayan verilerin bütününe "Seçmene Ait Bilgi" denilir.

5. Seçmenin devamlı oturduğu konutun bulunduğu ilçe, muhtarlık, sokak isimleri ile binanın kapı ve varsa daire numarası "Seçmenin Adresi" dir.

6. Her seçmen; seçmen kütüğü sıra numarası, adı, soyadı, ana ve babasının adı, doğduğu ilçe, doğum yılı ile belirlenir ve tanımlanır.

7. Seçmen kütüğündeki bilgilerin; bu Kanunda yazıldığı şekilde değiştirilmesi, düzeltilmesi ve tamamlanmasına Seçmen Kütüğünün "Güncelleştirilme"si denilir.

8. Bu Kanuna göre seçmen olup, yurt dışında bulunan vatandaşların adres kayıt sistemindeki bilgilerine dayalı olarak oluşturulan bilgiler topluluğuna "Yurt Dışı Seçmen Kütüğü" denilir."

33. maddesinde; "Seçmen kütüğü; adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresi bilgileri esas alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre her yıl yeniden düzenlenir, sürekli bilgi toplama ile her seçim döneminde güncelleştirilir.

Düzenleme, sürekli güncelleştirme ve genel denetleme kural, yöntem ve teknikleriyle Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünün bilgi işlem; ilke, kural ve yöntemleri Yüksek Seçim Kurulunca düzenlenecek genelge ile belirlenir.

Yazım ve denetlemede toplanan bilgileri, seçmene ait bilgilerin verilerindeki değişimleri belirleyen ad, soyad, yaş, cinsiyet tashihi, seçme ehliyetini kaybetme, (kısıtlanma, kamu hizmetinden yasaklanma) veya yeniden kazanma gibi yargı kararlarına, vatandaşlıktan ıskat veya yeniden vatandaşlık hakkını kazandığını gösteren bilgiler ile vefat ettiğini tespit eden bilgilere seçim bölgesi içinde ve dışında vukubulan ikametgah değişikliklerine ait verilere, Yüksek Seçim Kurulunun belirleyeceği kural ve yönteme uygun olarak toplanacak diğer belgelere dayanılarak, seçmen kütüğü kurulur ve güncelleştirilir."

Bu evrakın aslı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

34. maddesinde; "Seçmenlik sıfatının tayininde esas, seçmen kütüğüdür.

Seçmen kütüğünde; seçmenin; adı, soyadı, baba adı, ana adı doğum yılı, doğduğu ilçe adı, oturduğu yer adresi bulunması esastır.

Bu Kanunun uygulanmasında herkes, nüfus kütüğünde yazılı bulunan doğduğu ay ve güne göre işleme tabi tutulur. Ancak, o yıl seçim yapılması durumunda seçmen listeleri hazırlanırken on sekiz yaşın doldurulmuş olmasının hesabında seçim günü (o gün dahil) esas alınır.

Seçmene ait bilgi eksik ise; bilgi tamamlanıncaya kadar seçmen, sandık seçmen listesine yazılmaz.

Tamamlama kuralları; Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir ve yayınlanır.

..."

36. maddesinde; "Seçmen kütüğü; adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak her yıl güncelleştirilerek oluşturulur...

...

Seçmen kütüğü yazımı sırasında, seçmenin oyunu kullanmasını engelleyecek bir engelliliği varsa, forma kaydedilir."

47. maddesinde; "Seçmen kütükleri; seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi parti merkezlerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca, talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen gideri Maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydı ile, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza mukabilinde, istek sahibine verilir."

74. maddesinde; "...Sandıkların konulacağı yerlerin belirlenmesinde seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi gözetilir. Engelli seçmenlerin oylarını rahatlıkla kullanabilmeleri için gerekli tedbirler alınır..."

90. maddesinde; "Oy verme günü sandık başına gelecek seçmenler, sandık kurulu önüne başkan tarafından sıra ile birer birer alınırlar. Gebeler, hastalar ve engelliler bekletilmezler. Yaşlılar önce alınabilirler."

93. maddenin ikinci fıkrasında; "Körler, felçliler veya bu gibi bedeni engellilikleri açıkça belli olanlar, bu seçim çevresi seçmeni olan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla malule refakat edemez."

7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanunun "Kurulun görev ve yetkileri" başlıklı 6. maddesinin (g) fıkrasında; "Engelli seçmenlerin oy kullanmalarını kolaylaştıracak her türlü tedbiri almak."

hükümlerine yer verilmiştir.

Anayasanın 79. maddesinde, seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzeninde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme, kesin karara bağlama görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş olup, Yüksek Seçim Kurulu, bu görevini bazen kendi personeli ile bazen de başka kurum ve kuruluşlar eliyle kullanmakta olup, her seçim döneminde, seçim takvimi başlamadan önce Anayasa, 298 ve 7062 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen hükümleri çerçevesinde, Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce;

1-) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden;

a) Oy verme günü itibarıyla 18 yaşını dolduracak olan ve geçerli yerleşim yeri adresine sahip Türk Vatandaşlarına ait bilgiler alınır (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 28/B, 33, 34 md.).

b) Olay bilgileri değişen vatandaşların verileri alınarak (Örneğin; ölüm, vatandaşlığın kaybedilmesi veya kazanılması vb.) seçmen kütüğüne işlenir (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 28/B, 33, 34 md.).

Bu evrakın aslı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

2-) a) **Milli Savunma Bakanlığı Askeratma Genel Müdürlüğünden**, oy verme günü itibarıyla silahaltında olan er ve erbaşlara ilişkin bilgiler (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 7, 8 md.),

b) **Genelkurmay Başkanlığından**, askeri öğrenciler ve yedek subay öğrencilere ait bilgiler (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 7, 8 md.),

alınarak seçmen kütüğüne işlenmekte ve bu kişilerin seçmen kütüğündeki kayıtları dondurulmakta, diğer bir ifadeyle, seçmenlik durumları "pasif/oy kullanamaz" hale getirilmektedir.

3-) Adalet Bakanlığından;

a) Ceza infaz kurumlarında bulunan taksirli suçlar dışındaki hükümlülere ait (Ceza infaz kurumundan firar edenler dâhil) bilgiler (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 7, 8 md.),

b) 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 405 ve 406. maddelerindeki sebeplerle haklarında kısıtlama kararı kesinleşenlere ait bilgiler (Anayasa 67, 79 ve 298 S.K. 7, 8 md.),

alınarak seçmen kütüğüne işlenmekte ve bu kişilerin seçmen kütüğündeki kayıtları dondurulmakta, diğer bir ifadeyle, seçmen listelerinden çıkarılmaktadır. Alınan bilgiler, hiçbir şekilde kamuoyu, 3. kişi veya kurum ve kuruluşlar ile paylaşılmamaktadır.

4-) **Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünden**, engelli seçmenlerin oylarını rahatlıkla kullanabilmeleri için sandık ataması yapılırken göz önünde bulundurulmak üzere, diğer bir ifadeyle, engelli seçmenlerin oy kullanacağı sandıkların, okulların giriş katlarına konulan sandıklarda yer alabilmesini teminen, görme ve ortopedik engellilerin listesi elektronik ortamda alınmakta ve alınan bilgiler seçmen kütüğüne işlenmektedir (Anayasa 10, 79 - 298 S.K. 36, 74, 90, 93, - 7062 S.K. 6 md.).

Yukarıda yer verilen açıklamalardan da anlaşılacağı üzere;

Seçmen kütüğüne işlenilen bilgiler/veriler yukarıda 1, 2, 3 ve 4. maddelerde açıklanmış ve bu verilerin/bilgilerin hangi amaç ve yasal dayanak gözetilerek işlendiği belirtilmiştir.

Seçmenlerin engelli (ortopedik ve görme) olduklarına dair bilgiye, sadece sandık kurullarının, 298 sayılı Kanunda belirlenen kolaylıkları uygulayabilmesi amacıyla, sandık seçmen listelerinde yer verilmektedir. Bunun dışında, muhtarlıklarda askıya çıkarılan seçmen listelerinde bu bilgi yer almamaktadır.

Ayrıca, her seçim döneminde olduğu gibi 31 Mart 2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde de, 298 sayılı Kanunun 47. maddesi gereğince seçmen kütüğü, seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan ve talep eden siyasi partilere verilmiş olup, seçim takvimi içinde de;

- Askıya çıkarılan seçmen listeleri,
- Askı süresi içindeki seçmen değişiklikleri,
- İtiraz süresi içindeki seçmen değişiklikleri,
- Tahmini sandık atamalı seçmen listesi,
- Sandık seçmen listeleri

elektronik ortamda ve eş zamanlı olarak seçime katılan ve talep eden siyasi partiler ile SEÇSİS-Siyasi Parti Portalı (SİPPORT) üzerinden paylaşılmış, denetim ve gözetimleri sağlanmıştır.

Öte yandan, engelli seçmenlerin bilgilerinin ilgili siyasi partinin il başkanlığına kimler tarafından verildiği hususunda Başkanlığımızda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, sadece seçime katılma yeterliliğine sahip olan ve talep eden siyasi parti genel merkezleri ile Siyasi Parti Portalı (SİPPORT) aracılığıyla sandık atamalı seçmen listeleri paylaşılmakta olup, başka herhangi bir kurum veya kuruluş ile paylaşılmamaktadır.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerine yönelik olarak sandık atamalı seçmen listeleri Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanlığı, Bağımsız Türkiye Partisi Genel Başkanlığı, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanlığı, Cumhuriyet Halk

Bu evrakın aslı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

Partisi Genel Başkanlığı, Demokrat Parti Genel Başkanlığı, Demokratik Sol Parti Genel Başkanlığı, Halkların Demokratik Partisi Genel Başkanlığı, Hür Dava Partisi Genel Başkanlığı, İyi Parti Genel Başkanlığı, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanlığı, Saadet Partisi Genel Başkanlığı, Türkiye Komünist Partisi Genel Başkanlığı ve Vatan Partisi Genel Başkanlığı ile SİPPORT aracılığıyla paylaşılmıştır.

Bilgilerinize rica olunur.

Erhan ÇİFTÇİ
Yüksek Seçim Kurulu Başkanvekili

Bu evrakin aslı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

Kızılay Mah. İhlamur Sok. No:4 06420 Sıhhiye-Çankaya/ANKARA
Telefon (0312) 419 10 39 – 48 (10 Hat) Faks: (0312) 419 10 49 – 419 53 08

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Kenan KILIÇ
Şube Müdürü